

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

דבר העורך

מידע חשוב לציבור

בקונטרס **סיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה הציבורית** (64 עמודים), שהופץ ונמכר לאחרונה בעשרות אלפי עותקים, מסודרים הכרעות להלכה כמעט בכל השאלות שנוגעות לנוסע בתחבורה ציבורית, ובעז"ה במהדורה החדשה והמעודכנת יתווספו נושאים רבים שהתחדשו לאחרונה.

הקונטרס מבוסס על הכרעותיו של 'מרא דשמעתא' הג"ר **צבי ברוורמן שליט"א ראב"ד ביתר עילית**, שבייר את הדברים לעומק, בצירוף הכרעות הג"ר **יהודה סילמן שליט"א ראב"ד בני ברק**, בליון בשבת תחכמוני עם כמה ת"ח מופלגים משיבת מיר ירושלים ביניהם הג"ר **שלום פריד שליט"א**, והמסקנות וההכרעות להלכה נכתבו בטוב טעם ודעת על ידי העורך הג"ר **פנחס גרינברג שליט"א**.

ניתן להשיג את הקונטרס במייל של מערכת 'הילכתא', ובמייל של עורך הקונטרס 6007489@gmail.com

לאחר שפורסם שבוע שעבר המאמר הראשון בסדרת 'רב קו' בהלכה, בנושא חובת התשלום בתחבורה ציבורית בארץ ישראל, ועורר הדים רבים, התקבלו במערכת עשרות פניות ושאלות, ולכן זכינו לקבל חוות דעת מיוחדת מאת הגר"צ ברוורמן, שעמד בדבריו על הזלזול שיש לרבים וטובים בכל ענין הקשור לכספים ציבוריים, כמו קופות חולים, קרנות צדקה וכדומה, כאשר בסברות כלושות מתירים איסורים חמורים דאורייתא, ולמעשה הזלזול בתשלום בתחבורה הציבורית גם הוא נובע מכך.

לדברי הגר"צ ברוורמן, לאחר עיון מדוקדק בעשרות מכרזים והסכמים בין משרד התחבורה לחברות תחבורה פרטיות, עולה תמונה ברורה, שהנסיעה בתחבורה הציבורית הינה אך ורק בבעלות ובאחריות החברה הפרטית המפעילה את קווי התחבורה, ומקומה של המדינה ומשרד התחבורה מופיע במסמכים וברשומות כתורם ונדיב המספק סובסידיות נדיבות לחברות עבור ביצוע הנסיעות, הכרעה ברורה זו עולה לאחרונה גם בפסק דין לעתירות שהוגשו בג"צ לגבי זכות הפיקוח של מבקר המדינה על החברות.

וגם אילו היתה המציאות שהנסיעות שייכות למשרד התחבורה, לדעת הגר"צ ברוורמן אין כל היתר לגנוב כספי מדינה, ששייכים לציבור כדון כספים שנגבו עבור צרכי ציבור, ואינו דומה להשתמשות מתשלומי מס שהסבא להתייר נובעת מכך שאין במדינת ישראל 'דינא דמלכותא דינא' וטעמים נוספים.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

תקלות תשלום בתח"צ

טעויות ותקלות בתשלום

תקציר: נושא הגיליון הקודם (מספר 373), הראשון בסדרת 'רב-קו בהלכה', שינוי המציאות בעקבות הרפורמות החדשות של משרד התחבורה, וגדר החיוב על פי ההלכה בנסיעה בתחבורה ציבורית בארץ ישראל, הגיליון הנוכחי (מספר 374) עוסק בנושא 'תקלות תשלום בתחבורה ציבורית', ומחולק לשלושה סוגי תקלות, תקלות תשלום מצד החברה, תקלות מחמת רשלנות הנהג, ותקלות מחמת רשלנות הנוסע.

וזאת למודעי שגם הגיליון הנוכחי כקודמו, מבוסס על המבואר בקונטרס **סיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה הציבורית**, על פי פסקי הגר"צ ברוורמן שליט"א והגר"ר סילמן שליט"א. בתוספת פסקי הגר"י קנר שליט"א (בהוראה לרבני הילכתא). ציבור הקוראים מתבקש לשלוח למערכת את כל סוגי התקלות שנמצאו, כדי שיתאפשר לברר מהם גדרי ההלכה בכל סוג תקלה.

1. מי בעלים על הנסיעה?

החקירה היסודית: מי הבעלים על הנסיעות האם החברה או משרד התחבורה. וישנם מספר נפק"מ בחקירה;

א. נוסע בלי תשלום, אם התברר בעלים על הנסיעה דינו כגניבה מהחברה, ואם משרד התחבורה בעלים על הנסיעה דינו כגניבה מקופה ציבורית, שתלוי גם בנדון אם יש 'דינא דמלכותא דינא' בארץ ישראל.

ב. אם הנסיעה של החברה, בסמכותה להחליט כמעט כל החלטה לפי ראות עיניהם, גם אם ההחלטה איננה ראויה, כגון לאשר הנחה רק למגזר מסוים באופן שרירותי, או איסור נסיעה כשאין לו רב קו למרות חוסר ההתחשבות בשעה המאוחרת וכדומה. אבל אם הנסיעה שייכת למשרד התחבורה

בתחבורה הציבורית (פרק 2 סעיף ג) שאינו יכול לנוסע במסעיה הבאה בלי לשלם, כיון שהחוק קבע שסיבה כזו לא פוטרת מתשלום, ובנסיעה הראשונה הוא נסע על דעת כן, שאם יסתיים המעבר מכל סיבה שהיא לשלם, ולדעת הגר"י קנר, אם היה עיכוב משמעותי וממחמת כן הפסיד את המעבר, דינו כדבר האבד שהדין הוא ששוכר עליהם או מעטן, וממילא פטור מלשלם.

לדרת לפני הגביה: באוטובוס שאין מכשיר תיקוף, ואמור לעלות גובה של החברה ביציאה מהעיר או בתחנה באמצע הדרך, אם תחנת היעד של הנוסע הוא לפני תחנת הגביה פטור מתשלום, שכל נוסע רשאי לעלות ולדרת בכל תחנה רשמית או שהיא רוצה, והבעיה היא של החברה שלא נתנו לו אפשרות לתקף. אך אם נשאר עד אותה תחנה שעולה הגובה, אין לו היתר לדרת מהדלת האחורית כדי להיפטר מתשלום, שהרי בסוף הנסיעה כבר היה לו אפשרות לשלם.

ובאופן שצריך לדרת בתחנה מאוחרת ומקדים לדרת לפני התחנה של הגובה רק בכדי להיפטר, או שעולה לאחר תחנת הגביה כדי להיפטר, לדעת הגר"צ ברוורמן והגר"י סילמן מותר להקדים או לאחר את העליה והירידה בכדי להיפטר מתשלום שהרי זכות הנוסע לבחור כל קטע נסיעה שעומד בו ואינו חייב להמשיך במסעיה בכדי לשלם, לדעת הגר"י קנר אסור להקדים או לאחר את העליה והירידה בכדי להיפטר מתשלום.

'באג' במערכת: אם יש תקלה במכשיר של התיקוף, והוא מאפשר לחייב רק קוד יותר גבוה מהתשלום המתאים, פטור מלשלם, כי נחשב כמו שהמכשיר מקולקל. וכך ענו בתגובה נציגי חברות התחבורה. ובמקרה הפוך שהמכשיר מאפשר רק קוד יותר נמוך מהתשלום המתאים, מספיק לשלם את הקוד הנמוך המופיע במכשיר, ופטור מלהשלים את ההפרש.

תקלה מערכתית: באופנים שיש תקלה במערכת האלקטרונית, ונגרם טעות לטובת בעל הרב-קו, כגון שהתחדש זמן המעבר באמצע ה-90 דקות מחמת מכשיר של מבקר, או שהטעין חופשי אזורי וקיבל חופשי לכל הארץ, וכדומה, או שזכות המעבר 'בכרטיס נמשך ללא הגבלה, מבואר בסיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה הציבורית (פרק 2 סעיף ט) שמותר להשתמש בתוספת, ואין לו חובה להודיע לאחראים, ככל תקלה קבועה, והטעם כי מסתבר שהאחרים על התקלה מודעים שיכול להיות תקלות, ומקובל על עצמם על דעת כך. והגר"י קנר הסתפק בדבר כיון שבפועל הוא קיבל שירות ולכאורה צריך להודיע על כך לחברה.

3. תקלה מחמת רשלנות הנהג

תיקף קוד שגוי: כאשר הנהג תיקף בטעות קוד נמוך מהנדרש, ואינו יכול לבטל את התיקוף, מטו בשם הגר"י עמרם פריד שליט"א (לאור השבת חשון תשפ"ג) שהנוסע מילא את חובתו, ואינו צריך להשלים את היתרה, שכלפי זה ודאי שיש לנהג סמכות לתקף עבור הנוסע.

יתר על התשלום: פעמים רבות קורה שהנהג פטור נוסע מתשלום ללא הצדקה, כגון שהוא חסר סבלנות, או שקיימת ידידות בינו לבין הנוסע, או שהנהג סתם כך ממחר ומרץ את כל הנוסעים פנימה ללא תשלום, לכאורה באופן זה אין לנהג כל סמכות, ועל הנוסעים לציית להוראות החברה ולשלם במהלך הנסיעה.

לא מאפשר לשלם: וכשהנהג לא מסכים שישלמו ופוחדים

אשר כגוף ציבורי אמור לייצג את כלל תועלת הציבור, יתכן לומר שאין בהם לקבל החלטות שאינם ראויות, בעקבות ערכים שבעיניהם נעלים יותר או פחות (הגר"צ ברוורמן).

ג. באופן שיש חילוקי דעות בין החברה למדינה, אם הקו שייך למשרד התחבורה הולכים לפי תקנותיהם, אבל אם החברה בעלים היא רשאית להתנות כרצונה, ויש חולקים שייתכן שההסכם הוא על דעת תקנות משרד התחבורה.

2. תקלות תשלום מצד החברה

מכשיר לא פעיל: על פי הוראות הנוהל של משרד התחבורה, אם כל מכשירי התיקוף באוטובוס לא פעילים במשך כל זמן הנסיעה (אך אם בחלק מזמן הנסיעה מכשיר אחד עבד, חייב לתקף), הנוסעים פטורים מתשלום, נוהל זה מחייב את החברות גם בדין תורה ואין שום משמעות למה שהחברה מודיעה שהיא רודשת את התשלום כיון שעל דעת כן נכנסו להפעלת הקו, והנוסע פטור מכל תשלום גם כשהנהג מבקש לתקן במסעיה הבאה. הפטור קיים בכל מצב שאין אפשרות לתקן מכל סיבה שהיא, בין באוטובוס של החברה ובין באוטובוס תגבור של חברה חיצונית, ולכן באוטובוס שכור שעלה גובה ודילג עליו, צריך לקרוא לו ולשלם כי נחשב שהחברה העמידה לו אפשרות לשלם.

אוטובוס עומט: כאשר נוסע באוטובוס צפוף, כפי שמצוי בקווים עירוניים בשעות הלחץ, ולא מצליח להגיע למכשיר תיקוף, כגון שאין ליד הדלת האחורית מכשיר או שאינו פעיל, אינו צריך להידחק בשביל לשלם, ובפרט באופן שמצד גדי הצניעות אין לו גישה למכשיר. וכן מותר לאדם לעלות לאוטובוס על דעת כך שלא יוכל לשלם ויפטר. ואם יש לו אפשרות (ואין חשש לגניבת הכרטיס) יעביר את הכרטיס לתיקוף על ידי אחרים. ואם בסוף הנסיעה השתחרר העומס ויש לו גישה למכשיר, מתחייב כעת לתקן.

תגבור: בשעות העומס מביאים אוטובוסים לתגבור על ידי חברות חיצוניות, ומרוב העומס לא עולה מבקר לגביה בכל אוטובוס, יש חברות שבמקשות שישלמו בפעם אחת, לדעת הגר"צ ברוורמן שליט"א והגר"י קנר שליט"א אינו חייב לשלם כפי החוק שפוטרו מתשלום אחרי שירדו מהאוטובוס, ואילו לדעת הגר"י סילמן שליט"א יש לחברה זכות לתבוע לשלם בהזדמנות הבאה.

החברה לא מקפידה: כאשר החברה לא מקפידה שהנוסעים יתקפו את הכרטיסים, כגון שההוראה לנהיגים שאם יש לחץ, להניח את הנוסעים לאוטובוס בזריזות בלי לתקף, מבואר בסיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה הציבורית (פרק 2 סעיף ב) שלפי הצד שהחברה בעלים על הנסיעה פטור מלשלם, אבל לפי הצד שמשרד התחבורה בעלים על הנסיעה חייב בתשלום. ולדעת הגר"י קנר גם אם משרד התחבורה הבעלים פטור מתשלום, כיון שאין לנוסע אפשרות עכשיו לשלם, והמדינה אינה מצד הנוסע אלא מצד החברה.

לבטל את החופשי: כמו כן באופן שקנה חופשי יומי לשימוש בכמה נסיעות, וכשעלה לאוטובוס גילה שהמכשיר מקולקל, ואין לו שימוש בחופשי, מותר לבטל את החופשי, באופנים שניתן לבטל את ההסדר במכשיר הרכישה.

הפסיד את המעבר: באופן שהאוטובוס איחר להגיע לתחנה מכל סיבה שתהיה, ומשום כך נגמר הזמן של 90 דקות המעבר מהנסיעה הקודמת, מבואר בסיכום הכללים וההלכות בתשלום

גמ"ח על גלגלים

גמ"ח קו: בתחבורה הציבורית בארץ ישראל כיום, התשלום תמורת הנסיעה מתבצע באמצעות כרטיס רב-קו, אין אפשרות לתשלום במזומן, וברוב הנסיעות גם אין אפשרות להטענת הרב-קו בזמן הנסיעה.

אנשי חסד הגו רעיון של מיזם חסד חדש ומהפכני, לפתוח גמ"ח רב-קו ארצי עם מאות אלפי סניפים ניידים, כאשר כל אדם בארץ ישראל יחזיק בקביעות בארנק כרטיס רב-קו אנונימי זרזרה, טעון עם ערך צבור בסכום קטן, ובכך יועיל גם לעצמו לשימוש בעת הצורך אם יקרה שבדיקו נגמרו לו הערך צבור בכרטיס הרגיל, וגם יועיל לאחרים למכירת תיקופים לנוסעים ש'נתקעו' בלי רב-קו טעון.

חסד מתגלגל: מומלץ לשדרג את הרעיון ל'חסד מתגלגל', פעם אחת ראובן יתקן בחינם לשמעון ש'נתקע' בנסיעה בלי רב-קו, ובפעם הבאה שמעון יתקן בחינם ללוי ש'נתקע' בלי רב-קו, איש את רעהו יעזור, וחוזר חלילה.

כרטיס החסד: מוצאי שבת חורפית, גשם זלעפות התחיל לרדת לפתע ללא הודעה מוקדמת. יהודי יקר 'נתקע' בתחנת האוטובוס בלי כרטיס רב-קו לתשלום ובלי מזומן בכיס, איש חסד שגם המתין לאוטובוס בתחנה ראה אותו עומד בחוסר אונים, ומיד אמר לו אני מתקן עבורך בכרטיס החסד' שיש לי בארנק, שאל אותו הנותן איך אשיב לך את דמי הנסיעה, אני לא מכיר אותה, אולי אעשה לך העברה בנקאית בסך שקלים בודדים? השיב הנותן בחיוך, אני נותן לך במתנה את דמי הנסיעה, ואם בכל אופן אתה רוצה להחזיר לי משום **יְשׁוּאָה מִתַּנְתָּ יְהוָה** (משלי פרק טו פסוק כז), התמורה שתשיב לי, שאם יזדמן לך לראות אדם ש'נתקע' בלי אפשרות לשלם בתחבורה ציבורית, תשלם עליו לזכות!

(הרב יצחק זאב גולדקנופף, גיליון מרומה לצמא, סיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה ציבורית פרק ב הערה מספר 45, מפי השמועה).

הכרח וצורך מוצדק רשאי לנסוע כעת בלי לתקן על דעת שיתקן בפעם הבאה.

עלה בטעות: אדם שעלה על האוטובוס בטעות, כגון שטעה במספר הקו או שעלה על הקו הרצוי בכיוון ההפוך, אם נוסע כברת דרך מתחייב בתשלום, כיון שהוא משתמש בשירותי החברה על דעת שאם יטעה ישלם, והחברה אינה מתחשבת בדעתו של האדם מדוע עלה לאוטובוס. אולם אם רצה לרדת מיד מהאוטובוס והנהג סגר את הדלתות בפניו ולא פתח עד התחנה הבאה, פטור מלשלם כי הנוסע מצדו לא רצה את הנסיעה.

ערך צבור שנאבד: אם נאבד או התקלקל הרב-קו שהיה בתוכו ערך צבור, וכגון בכרטיס אנונימי שאי אפשר לשחזר את תוכנו (אפילו באופן שברור שהמוצא לא יוכל לממש את זכות הנסיעה שיש בכרטיס), אי אפשר להשתמש בתחבורה ללא תשלום כנגד הסכום שהיה בכרטיס, כיון שהערך הצבור של הכרטיס נמצא בידי משרד התחבורה, ואילו כשאנו משלם על הנסיעה הוא מפסיד את החברה בחלק שלהם שלא כדן, ועוד שזכות החברה לאסור נסיעה ללא תשלום.

ומתרחקים ממנו. פטור מלשלם כיון שאין לנוסע אפשרות לשלם וכלפי הנוסע נחשב כאילו שהמכשיר תיקוף מקולקל, והנהג נחשב שגוזל מהחברה, כי משתמש באוטובוס נגד הוראות החברה. וכמובן שאם יש מכשיר תיקוף נוסף באוטובוס חייב לתקן בו (קונטרס 'סיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה הציבורית' פרק ו - סמכות הנהג).

4. תקלה מחמת רשלנות הנוסע

אין לו: כאשר כרטיס הרב-קו של הנוסע אינו תקין, אינו נפטר מתשלום. וכן באופן ששכח בבית את כרטיס הרב-קו' שטעון עם 'חופשי חודשי' או 'חופשי יומי', או שמתכנן לרכוש 'חופשי חודשי' או 'חופשי יומי', או אזרח ותיק מעל גיל 75 שזכאי לנסיעה חינם בתחבורה ציבורית באמצעות 'רב קו זהב' ואין הכרטיס תחת ידו, אין היתר לנסוע בלי לתקן, כי מזיק את החברה בכך שאינו מתקן.

נתקע בלי רב-קו: מצוי מאוד שאדם 'נתקע' באוטובוס בלי רב קו (שכח, נאבד, נגנב, נשבר, נגמר הכסף ולא הספיק להטעין), על פי תקנות משרד התחבורה אסור לנסוע באוטובוס בלי לשלם בשום אופן ולא מועיל שיתקן בפעם הבאה, כמו שאי אפשר לקחת אוכל מהחנות בלי לשלם על סמך שישלם בפעם הבאה, אפילו אם הוא מאד רעב וכדומה, וצריך לרדת מהאוטובוס או שייבש לנסוע אחר שיתקן עבורו.

יש לציין שבכנותל המערבי תכף ומיד בצאת השבת, כיון שאנשים מגיעים בשבת לכותל, ואין להם רב קו לחזור - ולכן הנסיעות הראשונות הם בלי תיקוף, וסומכים על ציבור הנוסעים שיתקפו בפעם הבאה.

בשיחות עם פקידים במשרד התחבורה והחברות, עלתה הטענה מה 'יעשה אדם ש'נתקע' באוטובוס האחרון ב-12 בלילה בלי אמצעי תיקוף, למה לא לאשר לו לנסוע בלי תיקוף על דעת שיתקן בפעם הבאה? ואמרו שלמרות הרצון הטוב והבנת הצורך לנסיעה חד פעמית על סמך תשלום עתידי, מכל מקום מבחינה רשמית אין אפשרות לאשר באופן גורף נסיעות ללא תיקוף כפרט שהדבר יכול לגרום שכל המשתמשים מתשלום יטענו לפקח שבדיק 'נתקעו' בלי רב-קו. ובשעת הצורך יכול לבקש רשות מהנהג לנסוע בלי לתקן, על סמך שיתקן מחר, אך אם פקח יעלה לאוטובוס ויתפוס אותו על חם יתחייב בקנס 'תעריף מוגדל'.

ומצד ההלכה כאשר 'נתקע' בלי אפשרות לתקן, לדעת **הגר"י סילמן שליט"א והגר"צ ברורומן שליט"א** פשוט שאסור לנסוע בלי לתקן על דעת לשלם בנסיעה הבאה, ואף אם כבר עלה לאוטובוס צריך לרדת, ורק אם הנהג נותן לו רשות עבור הבקשה ההגיונית והמוסרית רשאי לנסוע בלי לתקן וישלם בפעם הבאה (סיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה הציבורית פרק ב סעיף ב).

מאידך לדעת **הגר"י קנר שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא) כאשר יש לו סיבה מוצדקת, כיון שהנסיעה שייכת למשרד התחבורה עבור כלל האזרחים, ומוטל עליה על פי הצדק וההגיון לאפשר ולתת שירות למי שנתקע, למרות שאין היתר מפורש מכל מקום יש הסכמה שבשתיקה, וגם החברה אינה יכולה לאסור על הנוסע לעלות לאוטובוס במקרה כזה. ויש שהוסיפו, כיון שצורת הפעלת התחבורה הציבורית היא שסומכים על הנוסעים, אינו דומה לגניבת אוכל מהחנות שהמוכר לא מאפשר בשום פנים ואופן, ולכן כאשר יש לנוסע

תיקוף באמצעות
כרטיס אשראי
בגוש דן

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל מזומן

הזוכה בהגרלת גיליון 373 בסך 100 שקל מזומן

הבחור החשוב כמר בן ציון חשין הי"ו

ישיבה קטנה 'אור התלמוד' ביתר עילית

שאלה: כאשר מגיע לאדם זיכוי כספי ב'רב-קו', האם מותר לו לנסוע בחינם?

האם 'עביד איניש דינא לנפשיה' באופנים הבאים: תיקוף בטעות - תיקוף מיותר / קוד גבוה / באוטובוס בכיוון ההפוך, שילם מראש עבור הרבה נסיעות, תיקוף לנוער עם כרטיס של מבוגר ורוצה קעת לתקף למבוגר עם כרטיס של נוער, שילם קנס בעלילת שקר של הפקח, מגיע לו פיזוי כספי קצוב עקב מחדלי החברה?

מקורות: גמ' (בבא קמא דף כז:), שו"ע (חו"מ סימן ד סעיף א), משפטי התורה (ב"ק עמוד קעח), והמראי מקומות מהגיליון הנוכחי.

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות שולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

בכדי להשיב ולהכנס להגרלה, מספיק לעיין במראה מקום אחד! נא לשלוח את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמודות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' - 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

המדור הוקדש לעילוי נשמת

החבר ר' שלמה ב"ר זכריה חיים דזילובסקי זצ"ל

נלב"ע י"ח תשרי תשפ"ג ת.נ.צ.ב.ה.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים וימי עיון
בית הוראה טלפוני
בירורי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823

סיכום הגיליון:

דינים העולים

א. **תקלות תשלום:** יש 3 סוגי תקלות, תקלות הנגרמות מחמת החברה, תקלות שקשורות לרשלנות הנהג, תקלות שקשורות לרשלנות הנוסע.

ב. **מכשיר תיקוף:** אסור לנסוע בלי לתקף, אפילו כשנוסע בטעות. אם אין אפשרות לתקף במשך כל הנסיעה פטור. עלה לאוטובוס עמוס ולא הצליח לתקף פטור, ומותר לעלות על דעת כן.

ג. **עירוב:** קנה חופשי יומי והמכשיר לא עבד מותר לבטל את החופשי. הפסיד את המעבר בגלל איחור אוטובוס אסור לקזז בנסיעות אחרות. ויש מתירים באיחור משמעותי.

ד. **גובה:** באוטובוס שאין מכשיר תיקוף והגובה עולה בתחנה מסוימת, אם צריך לרדת בתחנה מוקדמת מותר לרדת ופטור מתשלום, ומחלוקת אם מותר לרדת בכדי להיפטר. אך באותה תחנה ודאי לא נפטור כשיריד מהדלת האחורית.

ה. **'באג':** מכשיר שמאפשר רק תשלום גבוה מידי פטור, מכשיר שמאפשר רק תשלום נמוך מידי משלם רק את הנמוך ודיו.

ו. **'דיווח':** בתקלה קבועה לטובת הנוסע פטור מתשלום ומדיווח, כי התקלות על דעת האחראים על התחבורה.

ז. **נהג:** אין סמכות לנהג לפטור מתשלום. אבל בנושא שנתון לשיקול דעת, כגון שנתקע בטעה מאוחרת בלי רב קו, וכדומה, יש סמכות לנהג לאפשר נסיעה על דעת לתקף בפעם הבאה.

עדכוני הלכה

לקדש שם שמים

התבטא בכאב הג"ר יחזקאל אלימלך כהן שליט"א רב שכונת קנה בושם בית שמש, אי אפשר להבין איך יש אנשים שמתירים לעצמם לנסוע בתחבורה ציבורית בלי לשלם, שהוא בחשש חמור של גזל דאורייתא כהוראת כל גדולי הפוסקים שליט"א, ופשטו שיש בהנהגה כזו חילול השם אפילו אילו היה זה הלכה מצד דיני ממונות, וכעין המבואר במשנ"ב (סימן רמד ס"ק יג), לגבי עשיית מלאכה בשבת על ידי גוי, שבזמננו שהגויים לא מניחים לעשות מלאכה בפרהסיא ביום חגם, יש חילול ד' אם נניח אנחנו לעשות בשבת ויו"ט.

והעיד ששמי מאב, שהדועזע לראות את בנו לוקח בלי לשלם מוצרים שנמכרים בבית הכנסת, ואמר הן לאב "אתה נוסע בלי לשלם ואני לוקח בלי לשלם". ולכן לקדש שם שמים על כל אדם לשלם כהלכה.

נושא הגיליון הבא:

'קיצוז חובות מול החברה'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

ברכת מזל טוב לחבר מערכת הילכתא, הג"ר ראובן נתן נטע לוי שליט"א בעל 'נטע רענן' לרגל אירוסיו בתו תחי', עב"ג הבה"ח ישראל יעקב הי"ו בהג"ר יצחק גולדברג שליט"א מבחירי ישיבת 'כנסת יצחק' קרית ספר, בורא עולם בקנין השלם זה הבנין.

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...